

VASÁRNAP

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

BUDAPEST, V., BATHORY-UTCA 24. SZÁM.

[„Falun” Magyar Gazda és Földműves Szövetség.]

Telefon: 11—35—62.

Postafatakrékpénztári csekk számla száma: 25.153.

POLITIKAI HETILAP

Előfizetési díjak a m. kir. földművelésügyi miniszter által időnként kiadott „Rádiós gazdasági előadások” című füzetekkel együtt: egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 P.

Külföldre egész évre 12, félévre 6, negyedévre 3 P.

Összefogást,

egységet hirdetett az összeomlás utáni magyar egység nagy kiszagda apostolának szobra előtt az ünnepi szónok, a Szegeden újjászületett nemzeti hadsereg legendás fővezérének hajdani segéd tisztje, a Nemzetvédelmi Bizottság elnöke. Nagyatádi Szabó István közel huszonöt esztendővel ezelőtt, a mögötte felsorakozott kiszagda-milliók nevében kezdet szorított a nemzet vezetőivel és az egység, összefogás szent fogalmát megtartotta korán bekövetkezett tragikus haláláig. De ez a történelmi közfogás nem egyének barátokozása volt, nem két ember egymás iránti rokonszenvét fejezte ki, hanem jelképe, örök szimbóluma volt a nehéz időkben különösen kötelező örök magyar kötelességnek: az egyéni, párton, származáson, rangon és renden felüli egységnek, vállvetett munkának, a nemzetért való összetartásnak. A mai sorsdöntő időkben, amikor nemesak komor vészfelhők tornyosulnak felettünk, de körülöttünk, Európaszerte például, a romboló vihar dül már esztendőket óta, ugyanez az egységre, összefogásra van szükség ahhoz, hogy a vihar el ne seperje erről a földről a magyart! Ezt a szent, fogadalmas gondolatot hirdette Nagyatádinak hajdani nagy munkatársa, a kiszagda vezetésében méltó mostani utóda, Mayer János odalent Dél-somogyban, azon a földön, ahonnan valamikor Szabó István magasra ívelt politikai és közéleti pályafutása kiindult. Csak a sorsdöntő kérdésekben egységes, összetartó Magyarország várhat barátától, ellenségtől egyaránt megértést, tiszteletet és — biztosságot. A magyar kiszagdatársadalom élénken emlékezhet még arra, hogy mire vezetett negyedszázaddal ezelőtt a széthúzás, az, hogy a magyarság, nem hallgatva a vészthírdető hivatott vezetőkre, azokra bízta a haza sorsát, akik előbb a proletárdiktatúra borzalmaival, majd Trianon keservét zúdították megpróbáltatott hazánkra. Ha ma, ezen a borzalmas próbatételén megálljuk a helyünket, egységesek, fegyelmезettek és mindenekfelett magyarok tudunk maradni, mindent megnyerhetünk; ha azonban meginognak soraink, mindent elveszthetünk: az ezeréves hazát éppen úgy, mint féltett, szerény kis családi tűzhelyünket... (b)

A Falu-Gazdaszövetség november 28-án, Budapesten országos seregszemlét tart

A „Falun” Magyar Gazda és Földműves Szövetség, amely a magyar földművelő, gazda- és szövetkezeti társadalom legnagyobb érdekképviseleti szervezete, a falusi élet minden ágára kiterjedő tevékenységén kívül, még egy nagyfontosságú hivatást is betölt: a községi előjáróságoknak, mint erkölcsi testületnek hivatalos érdekképviselete. Az alapszabályok a Szövetség mindenkor vezetőségére ruházták azt a feladatot, hogy a szakminisztériumok, vármegyék, községek, testvérintézmények, agrárszövetkezeti központok, tagszervezetek és más testületek bevonásával időközönként összehívja a községek országos kongresszusát és megszabja a falvak kulturális, közigazgatási, gazdasági, szociális és egészségügyi fejlődésének irányvonalait.

A Szövetség eddig három községi kongresszust rendezett. Másfél évtizeddel ezelőtt, 1928-ban folyt le a Kormányzó Úr öfömlétsága jelenlétében a községek első országos kongresszusa. Ezt követte öt év múlva, 1933-ban a második kongresszus, amelynek kimagasló eseménye Gömbös Gyula akkori miniszterelnök előadása volt. Végül a harmadik kongresszust három esztendővel ezelőtt, 1940-ben hívta egybe a Szövetség: a falvakban ezen a legutóbbi seregszemlén Teleki Pál gróf miniszterelnök volt az ünnepi szónok.

Mind a három kongresszus teljes részletességgel feltárta a földművelő-, gazda- és szövetkezeti társadalom kívánalmait és a magyar falvak fejlesztése, a falusi élet gyorsítemű előbbrevitele érdekében megnyomalt gyakorlati javaslatokkal szolgált. A Szövetség gondoskodott arról is, hogy mind a három kongresszus teljes tanácskozási anyaga könyvalakban is nyilvánosság elé jusson.

A második világháború kitörését követő évben: 1940-ben rendezett legutóbbi kongresszus óta három esztendő pergett le. Mivel az alapszabályok pontosan nem jelölik meg a kongresszusok időpontját, a Szövetség vezetősége felvetette maga előtt azt a kérdést, vajjon a most folyó évben egybehívja-e, illetőleg egybehívhatja-e a községek negyedik országos kongresszusát? Gondos mérlegelés és beható tanácskozások után, végre is úgy döntött, hogy a kongresszus megrendezéséről lemond, de ugyanakkor kifejezésre juttatta azt az eltökélt szándékát, hogy a legközelebbi kongresszust a legelső kínálkozó alkalommal megtartja.

Azok az okok, amelyek a Szövetség vezetőségét kényszerű elhatározásában vezették, nyilvánvalóak.

Az ötödik háborús esztendő — sokkal inkább, mint bármikor — parancsolóan előírja, hogy kivétel nélkül, minden magyar az egyetemes magyarság: a nemzet érdekeire függessen tekintetét és féltő gondossággal kerüljön minden olyan magatartást, minden olyan megnyilatkozást, amely az egyéni érdekek előtérbehozásával megzavarhatná az egységet és valamennyiünk egyetlen céljának odaadó szolgálatát: a nemzeti lét fenntartására irányuló teljes erőfeszítést. A belső front háborítatlansága érdekében kerülni kell tehát még oly méltányos és jogos részletkérdések taglalását is, arról bővebben nem is szólva, hogy a falusi társadalom mai problémáinak jelentős

része — éppen a háborús állapot miatt — megoldásra alig számíthat.

A Falu-Gazdaszövetség vezetősége, mint említettük, a kényszerítő körülmények hatása folytán lemondott a kongresszus összehívásáról és a háború után felmerülő falusi problémák megoldásának ügyét alkalmasabb időpontra halasztotta.

Mivel azonban a Szövetség az alapszabályokban foglalt kötelezettségének mégis eleget kíván tenni, elhatározta, hogy a községek kongresszusa helyett országos seregszemlét rendez, amelyre a tagközségeket, tagszervezeteket és tagszövetkezeteket hívja meg. A vezetőség a nagyjelentőségű megmozdulás színhelyéül — a gyűlés országos jellegének kidomborítása végett — Budapest székesfővárost választotta. A nagygyűlés november hó 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor kezdődik, a főváros egyik legszebb termében: a Pesti Vigadóban.

A nagyszabású seregszemle, amely arányában messze felülmúlja az utóbbi években rendezett maradandó sikerű vármegyei gazda- és szövetkezeti napokat, legelsősorban azt a célt szolgálja, hogy

a magyar földművelő-, gazda- és szövetkezeti társadalom egységesen, teljes határozottsággal és félreértést nem tűrő módon leszögezze állásfoglalását a nemzet sorsát eldöntő és végkifejlesztést álló élet-halálharcban. Egyetlen pillanatra sem merülhet fel kétség abban a tekintetben, hogy a nemzet tartópillérének, a faji és nemzeti érzés hordozójának: a magyar falusi polgárnak magatartása tökéletesen egyezik az ország egyetemes, a társadalmi osztályokon felül álló érdekeivel.

Éppen ezért az országos nagygyűlésen a keresztény nemzeti eszme mellett való hitvallás és az építő agrár- és szövetkezeti gondolat mellé való felsorakozás fog erőteljesen kifejezésre jutni. A Szövetség elnöksége — a vidéki szervezetek vezetőivel történt megbeszélések során — megnyugtatóan állapította meg, hogy a magyar falusi nép ma is változatlanul az, ami mindig volt: a nemzet alapja, támasza és önkéntes áldozatvállalója.

A Szövetség vezetősége erre — a mai helyzetben különösképpen fontos — seregszemlére szeretettel várja falusi szervezeteinek tagjait. A vezetőségek az a szilárd meggyőződése, hogy

a november hó 28-iki budapesti országos nagygyűlés nyílt és határozott állásfoglalásával és nem utolsósorban a földművelő-, gazda- és szövetkezeti társadalom erejének és súlyának kifejezésre juttatásával a mai idők legkiemelkedőbb társadalmi eseménye lesz.

A Falu-Gazdaszövetség vezetősége a nagygyűlés további részleteiről a sajtóban és meghívók útján kellő időben tájékoztatást fog nyújtani.

BEÖTHY LÁSZLÓ

Súlyos veszteség érte az Országos Központi Hitelszövetkezetet és a kötelekbe tartozó hitelszövetkezetek állományát, Beöthy László v. b. t. l., volt kereskedelemügyi miniszternek, a Felsőház volt alelnökének s a Magyar Erdemrend Nagykeresztje tulajdonosának f. hó 28-án bekövetkezett elhalálásával. A megboldogult nemcsak a magyar közélet egyik legkiválóbb, puritán és közízlésletben álló alakja volt, de egyben egyik legértékesebb irányítója és támogatója a magyar hitelszövetkezeti mozgalomnak is.

1916-ban választották a hitelszövetkezetek az Országos Központi Hitelszövetkezet alelnökévé Beöthy Lászlót, aki a kereskedelmi miniszteri székéből jött a szövetkezeti mozgalom anyaintézetének vezetőségébe, 1921-ben az OKH alapító tagjai választották meg az intézet igazgatósági tagjává s 1931 december 30-án Magyarországi Kormányzója az intézet elnökévé nevezte ki. Közül három évtizeden keresztül foglalt helyet tehát Beöthy László a magyar hitelszövetkezeti mozgalom vezérkarában s ezen idő alatt mindenkor szerető gondnal foglalkozott nemcsak a központ, de az egész hitelszövetkezeti halozat ügyeivel.

Elhalálása alkalmával az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatósága és felügyelőbizottsága f. hó 30-án együttes gesztust tartott, amelyen dr. Schandl Károly alelnök-vezérigazgató tolmácsolta az egész hitelszövetkezeti mozgalom gyászát s javaslatára Beöthy László érdemeit az ülés jegyzőkönyvében örökítette meg.

POLITIKA

A képviselőház bizottságai az elmúlt héten folytatták az egyes tárcák költségvetésének tárgyalását. Gyors egymásutánban vitázták meg a kereskedelem- és közlekedésügyi tárcát, az iparügyi minisztérium és az igazságügyi tárcát költségvetését. A költségvetés bizottsági tárgyalásai ezen a héten véget érnek és a jövő héten a képviselőház kezdi meg a költségvetés általános tárgyalását. Valószínű, hogy a költségvetési vita előtt pártközi konferencia lesz a tárgyalások gyors és sima lebonyolításának biztosítása érdekében.

Az ózdi választókerület — mint azt a Vasárnap megírta — Bornemisza Géza iparügyi miniszternek ajánlotta fel a mandátumot. Minthogy más jelölt nem újított be ajánlást, Bornemisza Géza a kerület egyhangúlag megválasztott képviselőjének november 7-én veszi át a mandátumot.

A Magyar Élet Pártja Halottak napján kuszorút helyezett el Kossuth Lajos, Gömbös Gyula, Darányi Kálmán és Teleki Pál sírján. — Bihar vármegye közönsége Tisza István vértanúhalála 25. évfordulóján megkoszorúzták a nagy férfiú sírmelegét. — Kegyeletes ünnepek voltak a Kormányzóhelyettes Ur sírjánál. — A közönség elzárándokolt a hősihalottak sírjaiból, amelyeket színpompás őszi virágokkal halmozott el, soha nem múló hálája és kegyelme jeléül.

Hatalmas alkotómunka lehetőségét biztosítja a földművelésügyi tárca költségvetése

A képviselőház pénzügyi és földművelésügyi egyesített bizottsága — miként azt a Vasárnap jelezte — október 27-én a földművelésügyi tárca költségvetését tárgyalta.

A jövő évi új állami költségvetés keretében

hatalmas alkotómunka lehetőségét biztosítja a földművelésügyi tárca költségvetése.

Bár a földművelésügyi minisztérium költségvetési előirányza-

Növénynevelés, állattenyésztés fejlesztése, gyümölcsstermelés és kertgazdálkodás előmozdítása

Igy a földművelésügyi kormányzat telen folytatja majd a növénynevelés munkáját. Tovább támogatja az ipari növények termesztését és az elmúlt évek gyakorlatához képest továbbra is előmozdítja a hazai rizstermelést. A háborús gazdálkodás alatt beigazolódt, hogy minőségi állattenyésztés csak megfelelő takarmányozási lehetőségek mellett alakulhat ki és folytatható gazdaságosan.

A takarmányellátás terén mutatkozó nehézségek és bajok orvoslása tehát egyik legfőbb gondja lesz a földművelésügyi kormánynak.

E célból mindenekelőtt a pillangós virágú takarmánynövények termesztését kívánja fokozni és jöminőségű ingyenesítőanyag kizsárolásával olyan gazdákat is bevonni ezeknek a termesztésébe, akik ezzel eddig nem foglalkoztak. A minisztérium az egész országban fokozni óhajtja a silóépítést irányuló tevékenységét és folytatja a talajművelő gépek és eszközök kedvezményesen áron történő kiosztását. Az e célra alakuló szövetkezetek és gazdálkodások nagyobb állami támogatást foghatnak élvezni.

A termesztési és talajművelési kísérletek folytatni fogják, különösen súlyt helyezve arra, hogy minél több kisgazda-bemutatótelep létesüljön. Ugyancsak folytatni fogják a zsidótelepítési halozat további kiépítését. A földművelésügyi tárca új költségvetése igen nagy súlyt helyez a gyümölcsösök szakosított kezelésére, az ültetésekre szükséges kiváló minőségű oltványok biztosítására és a nemes gyümölcslajtak törzskönyvelésére.

A minisztérium általános elősegíteni kívánja a gyümölcstermelést és a kertgazdálkodást.

Ezt szolgálják az ez évben is nagyobb számban létesítendő mintaiskák kísérleti gazdaságok. A kormány egyébként

a nincstelen lakosságunk olesó kerthelytelkezhé juttatását, vetőmaggal és eszközökkel való ellátását és szakirányítását tervezi.

Hasonlóképpen súlyt helyez a

A mezőgazdasági szakoktatás fejlesztése

A gazdasági szakoktatás további erőteljes fejlesztése szintén egyik főprogramja a földművelésügyi kormánynak. Figyelemre méltó, hogy

a jövő évben a felekezeti iskolákkal együtt mintegy 80 teli gazdasági iskola fog működni.

A mezőgazdasági termeléssel és értékesítéssel kapcsolatos kérdések tudományos vizsgálata tekintetében a földművelésügyi minisztérium szintén a korszerű intézkedések és akciók egész sorát tervezi.

A földbirtokpolitikai tevékenység birtokhelyébe pedig a most folyó háborúban vítezségi éremmel kitüntetettek, a vítezek, a hadigondozottak és általában a hadviseltek földhözjuttatását állítja.

És bár a rendkívüli viszonyok igen

tanak összeállításánál a földművelésügyi nagy munkamezején jelentkező sokirányú feladat és megoldásra váró fontos kérdés mellett a kormányzatnak figyelembe kellett vennie a mai háborús gazdasági és pénzügyi helyzetet, mégis örömmel kell megállapítanunk: **a földművelésügyi minisztérium mindent elkövet, hogy a mezőgazdasági termelés fokozását elősegítse és a földművelésügyi minden ágában biztosítsa a korszerű előrehaladást és fejlődést.**

A mezőgazdasági termelés szempontjából különösen nagy jelentősége van az erős és virágzó állattenyésztésnek, mert a hentesi gazdálkodásnak, a jó trágyázásnak és az okos, a talajművelésnek egyaránt a sok jöminőségű állat adja meg a lehetőséget.

Az állattenyésztés fejlesztéséhez azonban fontos szociális szempontok is fűződnek, mert

a kisgazdáknak, sőt a földdel nem rendelkező falusi kisembereknek is számottevő bevétele elsősorban az állattenyésztésből származik.

A háborús és közellátási helyzet miatt is igen nagy szükség van az állattenyésztés fejlesztésére. Ennek érdekében a földművelésügyi tárca költségvetése rendkívül gazdag és nagyvonalú programot töl fel. Ez a program a tejtermelés színvonalának emelését, a tejgyűjtés és szállítás minél szélesebb körű kiépítését is magában foglalja. Az állategészségügyi szolgáltatást további kiépítése, a húsvizsgálat korszerűsítése, a sertéspestis elleni védekezés eredményesebbé tétele; mind beletartoznak az állattenyésztés előmozdítását célzó intézkedések körébe.

A földművelésügyi kormányzat a jövőben fokozott gondot kíván fordítani a kivételre kerülő mezőgazdasági termékek és termékek, valamint állati termékek márkázására.

A miniszter folytatni fogja a rahanatárház- és raktárhálózat kiépítését, hűtőházak, szállítók, gyümölcstárolók, gyógyszer-nyelvészárítók és feldolgozók, valamint olajmagtárolók létesítését.

A bizottság ülésén a kormány részéről Bánffy Daniel báró földművelési és Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter vettek részt. Ott voltak Bárczay János, Bórányos Károly és Konkoly-Thege Sándor földművelésügyi, továbbá Bánffy Gusztáv pénzügyi államtitkárok.

Boér Agoston előadó ismertette a költségvetést. Az elhangzott felvilágosításokra Bánffy Daniel báró földművelésügyi miniszter válaszolt és adta meg a szükséges felvilágosításokat.

FALU-GAZDASZÖVETSÉG

A Dumántúl községei is fölismerkedő a gazdaköri szervezkedés fontosságát és mind sürűbben alakulnak új gazdakörök és csatlakoznak a Falu-Gazdászövetség táborához.

Október 31-én Pápasalamonban volt gazdaköri gyűlés. Az elemi iskola tantermében 80 gazda jelent meg, hogy résztvegyen abban az építő munkában, amely a Falu-Gazdászövetség táborához tartozó gazdakörökben megindult.

A közgyűlést Baumann János plébános nyitotta meg, aki lelkes szavakkal üdvözölte a Falu-Gazdászövetséget és annak kiküldöttjét. Felhívta a gazdákat figyelmét, hogy az elindulástól és alakulástól nem csodálhat várjanak, hanem kemény munkát, amely minden tagra hárul és amely azután meg is hozza gyűmleszt. Felkérte Kovács János titkár, a Falu-Gazdászövetség kiküldöttjét, a gyűlés levezetése és előadásának megtartására.

Kovács János titkár mindenek előtt a jelölőbizottság által összeállított tisztikar névsorát olvasta föl, melyet egyhangúlag fogadott el a közgyűlés. Elnök: Baumann János plébános; alelnökök: Berkes József és Jákli János; a választmány tagjai: Harai Balint, Cseh Lőrinc, Jász Elek, Gerencsér Gyula, Nepeusz Tamás, Vesztróczy Antal, Marlon Gábor, Tóth Gábor, Szabó Lajos, Takács Károly; jegyző: Somogyi József; pénztárnok: Oláh Károly; ellenőr: Nepeusz Joachim; háznagy: Tóth János; könyvtáros: Vass Vidor; számvizsgáló-bizottsági elnök: Takács József, tagok: Pad Félix, Ferenc Antal.

A tisztikar választása után a Szövetség kiküldötte vázolta azt az utat, amelyen a gazdáknak haladniuk kell a gazdakörök alakításán keresztül, a haladó gazdálkodás felé.

Ezt az utat csak úgy tudjuk végigjárni, ha a gazdasáradalom összefog, egymást megértve és megbecsülve ügyeiket megvitatják és így a megbeszélések eredményeit az országos központtal, a Falu-Gazdászövetséggel karöltve igyekeznek és maga javára fordítani. A gazdaköröknek kell lenni a falu gazdasági, szociális és kulturális központjának, ahol mindenki egymásért és a közért dolgozik, hogy magyarságunk erős és öntudatos legyen. Onnan a magyar falvakból, a magyar tűzhelekről kell elindulni annak az országépítő munkának, amelylyel a szebb és boldogabb Magyarországot építjük fel.

Több gazdasági és közellátási kérdés megvitatása után Csigo Kálmán kántortartó szólalt fel, aki hangzottta, hogy a gazdasáradalom végre érse meg ennek az összefogásnak a jelentőségét, mert ez az egyetlen mód, mellyel népünk ügyét előbbre vihetjük.

A Híszkegyei elmondása után lelkes hangulatban ért véget a gyűlés.

Nem gazdaságos a sertés- és baromfitenyésztés a törvényesen védett

RÁKOSHEGYI BAKTÉRIUMÖ

székül, Kapható és megrendelhető csak

AULITZKY OTTO

Budapest, VII., Dobány-utca 81. tisz. 2/a

Árak denariosa: 40 Budapest t

5	10	15 liter
12 16	22 86	33 66 P

a pénz előtérbe béküldésnél 40 ft. levonandó

TEL.: 128-042

tesét mondták ki és kérték az OKH központjától.

Ulczyk Sándor fűtanácsadó szólt meg elismeréssel a szövetkezetek vezetőit és a szövetkezetek munkájának áldásos voltáról, amellyel a magyar élet közvetlen eljutott és egészen közelférközött a kárpátaljai nemzetiségűek, elsősorban a ruszinság felé.

A kongresszus a magyar és ruszin himnusz eléneklésével ért véget.

Délután 4 órakor Schandl Károly titkos tanácsos a szövetkezeti vezetők kíséretében az ungvári vár alatt pihenő Sztójka Sándor megyéspüspök sirjához látogatott el és az OKH, valamint a magyarországi összes szövetkezetek nevében koszorút helyezett a szövetkezeti mozgalom nagy pártolójának és apostolának sirjára.

EMLÉKEZÉS NAGYATÁDI SZABÓ ISTVÁNRA

A Magyar Élet Pártjának kiscgazda-csoportja, Mayer János vezetésével megkoszorúta Nagyatádi Szabó István szobrát — Vitéz Magasházy László ünnepi beszéde

Mint minden esztendőben, úgy az idén is mélységes kegyelettel áldozott nagyatádi Szabó István emlékének, a Magyar Élet Pártja kiscgazda-csoportja, amelynek tudvalójában a nagy kiscgazdavezér utóda, Mayer János v. földművelésügyi miniszter, a Falu-Gazdaszövetség elnöke áll az élén. A MEP képviselői csoportja és a Falu-Gazdaszövetség népes küldöttsége zarándokolt el a Kossuth-téri szoborhoz, ahol vitéz Magasházy László tábornok, o. gy. képviselő, a Nemzetvédelmi Bizottság elnöke mondott ünnepi beszédet:

— Mostanában lesz 25 éve annak — úgymond —, hogy az akkori borzalmas időkben a hazájukat féltő és fajuk fennmaradásáért aggódó magyarok gyűlést tartottak az akkori Földműves Szövetség otthonában melyen Te is megjelentél, Nagyatádi Szabó István és velem együtt néhányan azok közül, akik ma itt faragott kőpedet körülállják. Zúgott a terem a honmentő szónoklatoktól, csak Te hallgattál. Szabó István, mint a Lánchid köröszlánja, úgy vagy miként éjjel a falu, melyet elsősorban Te képviseltél ott közöttünk, mint a kiscgazdatársadalom megszervezője, a Kiscgazda Párt megalapítója és vezére. Es akkor egy fiatal tüzérvényes kért szót és beszélt keresetlen, de szívből jött szavakkal a magyar faj minden rétegének kemény összetartásáról, melyből a falu népének, fajúknak törzsének nem szabad hiányoznia, sőt éppen neki kell a legnagyobb ellenálló erőt kifejteni a nagy veszélyben. Így végezte szavait: „Tarts velünk, Szabó István és a te eszimaszobrod Budapest legszebb terét fogja díszíteni az utókor hála-

jából.”
— A hideg kő maradjon itt, hirdesse nagyságodat az utókor-nak, de

lánglelkedre ismét szüksége van nemzetednek azok számára, akik lelki utódaiként ma a magyar falut vezetik. Hassa át őket a Te nagy szellemed és némitson el minden osztályharcot, mert a legenyegített ágak és pudvás törzs alatt elhalnak a gyökerek. Az a kézfogás, melyet Te akkor fajodnak nyújtottál és halálodig megtartottál, kötelezze őket és mindnyájunkat kemény összetartásra.

mert ma áll a magyar a legnagyobb veszélyben...

A beszéd elhangzása után Mayer János és Magasházy László elhelyezték a hatalmas koszorút a szobor talapzatára.

A lélekemelő ünnepségen a következők vettek részt: Kuncze Géza, vitéz Magasházy László, Mayer János, Plósz István, Czernákn Antal, Nagybáky Andor országgyűlési képviselők és Kommer Gyula, a MEP igazgatója; a földművelésügyi minisztérium képviselőiben Bárányos Károly államtitkár, Vass Elek telepítési főigazgató; Czirer Andor és Földes Tibor miniszteri osztályfőnökök; Bukna Kálmán, Devich László, Lohoczky Zoltán és Velő Gyula miniszteri tanácsosok; Ujhelyi Endre és Kauszy Tibor miniszteri osztálytanácsosok és sokan mások. Jelen volt még Hargitay István, a Nemzetvédelmi Bizottság titkára is.

A család részéről megjelent a kegyeletos ünnepségen a halhatatlan emléki kiscgazdavezér leánya, unokája és veje: Tankovits Miklós főtisztviselő.

A Falu-Gazdaszövetség részéről Szekeres László dr. ügyvezető-igazgató, Mayer Emil főtitkár, Szondy István titkár és Barloss Károly, a „Vasárnap” szerkesztője jelentek meg.

pátaljai hitelszövetkezetek szép fejlődését bizonyító jelentését. A jelentés kapcsán Schandl Károly mondott köszönetet Tomcsányi Vilmos Pál kormányzó politikai és közigazgatási hatóságoknak a szövetkezetek munkáját támogató jóindulatáért és felajánlta a kormányzói biztosnak a szövetkezeti vezetőség és a szövetkezetek minden tagjának közreműködését a kárpátaljai terület és az egész ország javára szolgáló munkában és országépítésben.

Galajda György esperes és Palay Ferenc hitelszövetkezeti vezetők előadásai után, amelyekhez számos hozzászólás történt, dr. Bracsajki Gyula fontos határozati javaslatot terjesztett elő. Az egyhangúlag elfogadott határozat szerint

a kongresszus megkeresi a kárpátaljai és felvidéki terület valamennyi országgyűlési képviselőjét és felsőházi tagját, hogy a kormánytól rendeltileg, vagy a törvényhozás útján törvényjavaslattal sürdösen szabályoztassák a csehszlovák földreform még mindig fennálló telekkönyvi megkötöttségeit. Olyan kormányintézkedést kérnek, amely szerint a telekkönyvi hatóságok Kárpátalján és a Felvidéken, miután a tézvi határidő eltelt, hivatalból töröljék a csehszlovák földreform kapcsán történt telekkönyvi elidegenítési és megterhelési tilalmakat.

Egy másik határozati javaslattal Kárpátalján és a Felvidéken az iskolai takarékpérségek intézményének bevezetését

A VILÁGHÁBORÚ ESEMÉNYEI

Az elmúlt hétnek kétségkívül legjelentősebb eseménye a moszkvai tanácskozási befejezése volt. Megjelent a szokatlanul terjedelmes, de meglehetősen keveset mondó zárójelentés is.

A zárójelentés leszegzei, hogy tizenkét ülést tartottak a szövetséges külügyminiszterek. Kiemeli, hogy egyes kérdésekben végleges megállapodásra jutottak, más kérdésekben külön bizottságok fogtak határozni a leszegzett elvi alapoknak megfelelően, a kérdések harmadik csoportját eszmecsere útján tisztázták.

Hangsúlyozza a zárójelentés, hogy

a háborút Németország feltétlen fegyverletelenségig folytatják;

Anglia, Amerika, Oroszország és Kína kormányai közösen járunk el; megbeszéltek egy nemzetközi szerv felállítását a nemzetközi béke és biztonság megővése érdekében. Elhatározták, hogy minden felmerülő kérdésben kikérkik egymás véleményét. Megállapodtak még abban is, hogy

haderejüket az ellenségeskedések befejezése után más államok területén nem használják fel.

A nyilatkozat kiterjeszkedik az Olaszországgal szemben követendő magatartás körvonalására, továbbá annak hangsúlyozására, hogy

Ausztria 1938. évi bekebelezését nem ismerik el és „felszabadítják” Ausztriát.

Végül az úgynevezett háborús bűnökre vonatkozóan abban állapodtak meg a jelentés szerint, hogy

minden német katonai személyt vagy párttagot, aki a megszállott területen „rémítet” követett el, annak az államnak a területére szállítanak, amelyen eselekedteté elkövette és az illető ország törvényei szerint vonják felelősségre.

A jelentéshez fűzött sajtóvélemények megállapítják, hogy a jelentés hűbeszédessége leplezni kívánja azt a tényt, hogy a kérdések legnagyobb részében

nem sikerült egységes álláspontra jutniuk a tárgyaló hatalmakkak.

„Az arcvonalakon úgy keleten, mint délen, tovább folytatja az ellenség elkeseredett átlérisi kísérleteit, amelyeket a németek keményen vernek vissza.

Folyó hó 2-án, a déli órákban angolszász repülőgépek az ország nyugati határszélén több hullámmal berepültek, majd északnyugat felé az ország területét elhagyták.

Visszarepülések ugyanezen az útvonalon történt. Bombázásról vagy egyéb károkról eddig nem érkezett jelentés.

Hitler a Marcia su Roma évfordulóján üdvözlő táviratot intézett Mussolinihoz. Barátságáról és szövetségi hűségéről biztosítja a Duet és azt a megjegyzését fejezi ki, hogy a fasizmus történelmi küldetése minden akadályt legyőz és véglegesen teljessé válik, hogy az olasz népet új nagyságra emelje.

Mussolini válaszában rámutat arra, hogy a Marcia su Roma az olasz nép életének történelmi eseménye marad minden viszontagság ellenére és ellenfeleinek rövid és diestelen uralmuk alatt a fasizmusnak csak külső jelképeit sikerült eltávolítaniok. Az olasz nép arra készül, hogy újra elfoglalja helyét a harcok arcvonalakon és ismét elérni majd azt a hatalmat és nagyságot, amelyet Hitler kíván neki.

Kárpátalja szövetkezeti társadalma hűségét nyilvánította a Kormányzó Úr iránt

Szerdán, október 27-én délelőtti tartották Ungváron a kárpátaljai hitelszövetkezetek negyedik kongresszusát, amelyen a kárpátaljai területen működő 105 és az északkelti peremvidéken levő 64 hitelszövetkezet csaknem kivétel nélkül képviseltette magát. A szövetkezeti kongresszuson megjelent Tomcsányi Vilmos Pál kormányzó biztos, Ulaczyk Sándor fűtanácsadó, püspöki káptalani helynök, Marina Gyula miniszteri tanácsos, Chira Sándor kanonok, Kossey János és Gyuris Gyula alispánok, Megyeri László polgármester és a kárpátaljai terület felsőházi tagjai és országgyűlési képviselői csaknem valamennyien.

Az OKH részéről dr. Schandl Károly titkos tanácsos, alelnök-vezérigazgató vett részt a kongresszuson, amelyen Kalmár Marián elnökölt. Az elnök javaslatára

kárpátaljai szövetkezeti társadalom nevében.

Schandl Károly alelnök-vezérigazgató felszólalásában kegyeletos szavakban emlékezett meg a nemrég elhunyt Sztójka Sándor munkási megyéspüspökről, aki a szövetkezeti gondolatnak és eszmenek valóságos apostola volt Kárpátalján s akinek emlékét a kongresszus jegyzőkönyvében örökítették meg. Schandl Károly nagy érdeklődéssel fogadott beszéde során kifejtette, hogy

a háborús idők nehézségei csak a szövetkezeti gondolat jelentőségét igazolták be. A szövetkezeti mozgalom nemcsak Kárpátalján és Magyarországon, de mindenütt csak erősödik. Külföldi, Európán kívüli és tengerentúli jelenségeket és nyilatkozatokat idézett, amelyek mind arra utalnak, hogy a jövő bekéjének kialakulásában, a béke jövő gazdasági rendjének a szövetkezesnek nagy szerepe lesz

A ruszin nyelven ismertett beszéd után De Sorgo Miklós igazgató terjesztette elő a kár-

MINDEN HANGSZERT

legjobb minőségben és a legolcsóbban vásárolhat a hírneves

Reményi Mihály

hangszertelepén. Budapest, VI./15. Király-utca 58-60.

Kérje 51. sz. díjmentes árjegyzőkönyvet.

GAZDATUDOMÁNY

El ne mulasszuk az őszi szántást!

November hónapnak egyik legfontosabb mezőgazdasági munkája az őszi mélyszántás. Ez voltaképpen már a tavaszi vetéshez szükséges talajelőkészítést jelenti. Ezt minden tavaszi vetés alá kerülő földön végezzük el, márcsak azért is, hogy a tavasszal ne kelljen szántanunk. Az őszi mélyszántásra szükség van a víztárolás, a talaj szét-fagyasztása, a tavaszi talajművelés mielőbbi megkezdhetése és a tavaszi mezőgazdasági munkák esőkkéntése végett.

A talaj felületre még ott sem síma, ahol felületen szemlélsz annak látjuk. A meg nem szántott talaj az esővíz a kisebb-magyobb mélyedésekbe fut, ahol összegyűlve, zavart okoz a talajműveléshez és emellett a mélyebb talajrétegekbe mossa a könnyen oldható tápláléanyagokat. A magasabban fekvő részek ezzel szemben nem kapnak elegendő nedvességet, aminek káros hatását a száraz éghajlat alatt gazdálkodó magyar gazda eléggé ismeri. Még inkább előáll az említett vízfelvités a téli esapadéknál, amikor az eső és a hó tavaszi olvadásakor nem tud a talajba szívárogni, mert a talaj alul fagyos, amikor pedig felenged, akkor már csak a mélyedésekben van víz.

Az őszi szántást akkor is végezhetjük, amikor a talaj nedves, az őszi szántás tehát nagy hantokat hagyhat maga után, mert a hantokat a téli fagy újraszétpereszli. Ezt a szántást nem kell, de nem is szabad megboronálni, mert az el nem simított föld a havat jobban megfogja és az ilyenről a víz sem tud könnyen leszaladni, amellyel — mivel 15—20 cm mélyen fel van lazítva — a vízet könnyebben veszi magába, mint a szántatlan.

Az őszi szántott föld teje tavasszal sokkal előbb szárad meg, mint a szántatlan s így sokkal előbb mehetünk rá, mint a szántatlanra. Előnye ennek akkor szembetűnő, ha megmondjuk, hogy a tavaszi kalászosok sokszor csak azért nem sikerülnek, mert későn tudunk vetni s így kevés idő áll kifejlődésükhöz rendelkezésükre. Tavasszal a korai vetés talán még fontosabb, mint őszi.

Ha későn tavaszodik s így a földmunkák csak későn kezdhetők, különösen nagy előny, ha vetés előtt nem kell szántanunk, hanem a gyorsabb munkát végző fagassal, hízveles esetben — ha a föld nagyon összetömődött — gruberral, extirpátorral vagy esetleg lókapával dolgozhatjuk meg a talajt a vetőmag befogadására.

A következő szarvasmarhaigénybevétel feltételei

A közzétett és egyéb fontos közérdekű célok hússzükségletének folyamatos biztosítása érdekében a közzétettügyi miniszter a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg úgy határozott, hogy a szeptember 30-án lejárt legutóbbi szarvasmarha-igénybevételi eljárást az év határéig három hónapjára szóló időtartam-

mal megismétli, illetve arra az esetre, ha szükséglet biztosítása céljából helyenkint új igénybevételi eljárásra kerülne sor, annak feltételeit az utóbbi igénybevételi eljárások során szerzett tapasztalatok figyelembevételével szabályozza.

A Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkásokhoz

A Németországban dolgozó magyar mezőgazdasági munkások gondozását a berlini m. kir. követségen működő M. Kir. Munkásgondozó Hivatal látja el. Amennyiben valakinek tehát jogos panaszra, méltányos kérése van és nem sikerül annak orvoslását, teljesítését helyben elintézni, ehhez a berlini hivatalhoz kell fordulni. Elsősorban természetesen a munkások vezetője, illetve tolmácsa útján, megfelelő formában, a munkaadó, illetve a gazdaság vezetője elé kell torjeszteni a panaszt, illetve kérést, ha azonban az elzárkózna a teljesítés elől, akkor kell olvasható, világosan megírt levélben a berlini Munkásgondozó Hivatalhoz fordulni. A címe a következő: Kgl. Ung. Gesandtschaft, Arbeiter Betreuungsstelle, Berlin, W. S. Markgrafstrasse 46. Míndig röviden, csak a tényállást írjuk meg és feltétlenül közöljük a munkahely címén kívül, a panasztevő neve mellett, a nyilvántartási számot is.

Mit lehet hazahozni vámmentesen?

Részletesen megírtuk már, hogy megtakarított pénzből miúndki mennyit küldhet haza. A hazaküldött összegben felül megtakarított pénzen, legfeljebb 150 márká összegben, mindenki vásárolhat mezőgazdasági eszközöket, kasztát, lapátot, sarlót, ásót, kapát, csákányt, ekét, boronát, stb. Egy-egy fajta mezőgazdasági eszközből mindenki legfeljebb csak három darabot hozhat haza. Ezek a holmik útiholmiként szerepelnek és nem kell utánuk vámot fizetni. Ugyancsak vámmentesen szabad behozni teljes, tehát gumibronccsal felszerelt kerékpárt, segédmotoros kerékpárt, vagy motorbiciklit is. Kerékpár-, vagy motoralkatrészeket azonban nem lehet behozni, valamint nem szabad gumi nélküli kerékpárt hozni sem. Hangsúlyozzuk, hogy a behozott kerékpár csak addig vámmentes, amíg az illető maga használja. Ha azonban idehaza eladná a vámmentesen behozott holmit, utólag meg kell fizetni az érte járó vámot.

ÜZENETEINK: Körösi István, Lübb in Mecklenburg. Mint a mai VASÁRNAP-ban olvashatja, használt motorkerékpárját, ha azon gumi is van, vámmentesen

sz hozhatja haza. Megtakarított pénzért, sajnos, sehogyan sem hozhatja át a határon, mert a német hatóságok szigorúan büntetik azokat, akik márkát hoznak ki az országból.

Idejében el kell végezni az őszi vetést és mélyszántást

A szárazság hátráltatta az őszi talajmunkákat, ezeknek idejében való elvégzése azonban rendkívül fontos. Ezért Bánffy Dániel báró földművelésügyi miniszter rendeletet intézett a törvényhatóságok első tisztviselőihez, valamint az alárendelt szakigazgatási szervekhez és utasította őket, hogy a munkák elvégzését minden rendelkezésükre álló eszközzel biztosítsák.

Az ország közzétettése érdekében feltétlenül szükséges az őszi vetések elvégzése kellő időben és gondossággal. A fennálló beszolgáltatási rendszerben érdeke ez a gazdáknak is. Ne késlekedjenek tehát a gazdák, hanem a száraz talajviszonyok ellenére is minden erővel végezzék el az őszi szántásokat és a vetéseket.

A nyár folyamán a földművelésügyi minisztérium minden eszközzel ösztönözte a gazdákat a tarlóhántás elvégzésére. Akik ezt megtették, azok most láthatják nagy előnyét: az aratás után azonnal meghántott talajokon a szárazság ellenére is könnyebben elvégezhető a szántás.

Tavalyi termelési jutalmakkal ösztönözték a gazdákat, hogy a tavaszra alá őszi mélyen szántassanak.

Az idei szárazságban kiúnt az őszi mélyszántás nagy hasznát: egyes helyeken 50 százalékkal

is magasabb volt utána a terméseredmény, de a különbség minden esetben legalább 1—2 mázsa volt.

Az őszi mélyen szántott talaj a csapadékokat jobban fogadja be és megfelelőbben raktaozza el, mint ha tavasszal szántunk. Szárazságra hajló éghajlatunk alatt ennek igen nagy jelentősége van, mert

az őszi szántott talaj kevésbé szárad ki és benne a tápláléanyagok a növényzet nagyobb hasznára válnak. A jól átfagyott őszi szántás elmulasztása tavasszal sokkal könnyebb, a vetés gyorsabban és jobban végezhető el, a tavaszi talajmunka terhelése kisebb és a kapálás is könnyebb. Az idén termelési jutalmakat nem adnak, a gazdák azonban a tavalyi tapasztalatok alapján láthatják, hogy az igazí jutalom a terméstebblet.

Minden gazdának kötelessége tehát a saját érdekében, de az ország közzétettése érdekében is az őszi mélyszántások elvégzése a tavaszra alá. Több törvényhatóság az őszi mélyszántások elvégzését rendeltetéssel kötelezővé tette. Ne várják azonban a gazdák a kényszerintézkedéseket, hanem mutassák meg, hogy minden erejükkel előmozdítni igyekeznek a magyar mezőgazdaság nagyobb fejlődését és ezzel saját maguknak és a köznek jobb boldogulását.

Új marhalevél-ürlapok

A pénzügyminiszter 163.700. sz. rendeletével új marhalevél-ürlapokat bocsát forgalomba november 1-től kezdve, de megengedi, míg a készlet tart, a még forgalomban lévő régi marhalevél-ürlapoknak megfelelő helyéltérítésessel való további használatát.

Az új marhalevél-ürlapok a következők: a) juh, kecske és félévesnél fiatalabb malac nyilvántartására 50 filléres értékelmetű marhalevél-ürlap használandó; b) félévesnél idősebb vagy hízott sertés, kétévesnél fiatalabb ló, szarvasmarha, bivaly és bármily korú számar vagy öszvér nyilvántartására 1.— pengős értékelmetű marhalevél-ürlap használandó; c) a kétévesnél idősebb ló, szarvasmarha, vagy bivaly nyilvántartására 2.— pengős értékelmetű marhalevél-ürlap használandó; d) a háromévesnél idősebb ló honvédelmi nyilvántartására 2.— pengős, a három évnél idősebb öszvér honvédelmi nyilvántartására pedig 1 pengős értékelmetű új marhalevél-ürlap került forgalomba.

Árukiszolgáltatás új vásárlási könyvre

Mind gyakrabban fordul elő, hogy a fogyasztó kötött forgalmú cikkek beszerzése alkalmával az év folyamán kiállított, teljesen üres, egyes számú bevásárlási könyvet mutat fel. Ennek oka az lehet, hogy a vevő családja körében élt és külön vásárlási könyvvel nem rendelkezett, katonai szolgálatot teljesített, külföldön tartózkodott, stb. Ilyen esetekben a kereskedő és vevő között több alkalommal nézeteltérés támadt, mert a kereskedő, miután nem tudta megállapítani, hogy a vevő a vásárlási könyv kiállítás előtt mennyi árut szerzett már be, a kiszolgáltatás részben vagy egészben megtagadta. A budapesti kereskedelmi és iparkamarának e tárgyban illetékes helyen folytatott megbeszélései során az a hivatalos vélemény alakult ki, hogy

a kereskedő akkor jár el helyesen, ha a korlátozott forgalmú cikkekkel, elsősorban a textíliákkal, az új vásárlási könyvre a kiállítás időpontja szerinti aránylagos részét szolgáltatja ki.

Ez azt jelenti, hogy ha valamely cikkből például az évi fejadag egy darab, úgy ez az új vásárlási könyvre is kiszolgáltatható. Azokból a cikkekből, amelyekből minden személy éventenként két darabot vásárolhat, az egyik szintén feltétlenül kiadható. A női műselyem harisnyából éventenként 9 pár szolgáltatható ki. Ha az új vásárlási könyv kiállításának kelte például szeptember 1., akkor az év még határáig egyharmadára a 9 pár harisnyából annak ugyancsak egyharmad része, tehát 3 pár vásárolható. Hasonló arányosítással kell megállapítani a kereskedőnek a többi cikkekből kiszolgáltatható áru mennyiségét is.

A kereskedő természetesen nem helyezkedhetik merev számtani alapokra, hanem mérlegelni kell a vevő körülményeit, a rendelkezésre álló árumennyiséget is. A katonai szolgálatot teljesített fogyasztó, amennyiben ezt igazolja, például előnyösebben bírálható el, mint az, aki azért váltott új vásárlási könyvet, mert eddig a családi könyvre fedezte szükségletét. Amennyiben azonban különleges méltánylást érdemlő körülmények nem forognak fenn, a kereskedő nemcsak textíliáknál, hanem minden egyéb, a vásárlási könyvre bejegyzendő árunál is az éventenként kiszolgáltatható mennyiség és a vásárlási könyv kiállítás időpontjának arányosítása útján állapíthatja meg, hogy valamely cikkből a vevőnek mennyit szolgáltathat ki.

BAKTONIT NÉLKÜLNE VESSEN lucernát, borsót és más pillangós-virágot A BAKTONIT-ojtás növeli termését

BESZERELHETŐ A MAGYAR MEZŐGAZDÁK SZÖVETKEZETE növényvédelmi osztályánál.

Budapest, VI. Eötvös-utca 25/a és kirendeltségeinél.

A kormány adópolitikáját szociális szellem hatja át

Reményi-Schneller Lajos pénzügyminiszter a költségvetéssel együtt beterjesztette az 1941. évi adóstatistikát, amelynek egyik fejezete *érdekes adatokat tartalmaz arról, hogy hány adófizető részül szociális adókedvezményekben.* A kimutatás nem teljes, mert a visszatért Délvidék adatait még nem tartalmazza és különben is csak az egyes adónál igénybevett adómérsékléseket tünteti fel. Megtudjuk az adóstatistikából, hogy

több mint félmillió adófizető részesült kedvezményekben.

A háború nagy mértékben fel-emelte az államkincstár kiadásait. A mi adópolitikánk mégis ilyen nagymérvű segítséggel gondoskodik a nép szociális megerősödéséről. *Gazdag nyugati államok csak a háború utánra ígérték adórendszerük szociális átrendezését, viszont sok állam az adómentes létminimumot is leszállította a hadikiadások miatt.*

Kedvezményt kapnak a többgyermekes családok

Az államkincstár az adókedvezményekkel lemond bevételének nagy összegeiről azoknak a javára, akik hadiérdekem alapján részülnék kedvezményben.

Hadiözvegyesség, hadirokkantság, hadilárvaság címén, továbbá mint **eremtulajdonosok és tűzharcosok** összesen kétszázharmincezen vették igénybe az adókedvezményt.

Adókedvezményben részesülnek a többgyermekes kisjövedelmű családok, a föld-, ház- és általános kereseti adóból, valamint a pótdadókból. A statisztika szerint összesen 237 ezer adófizető vette igénybe ezt a kedvezményt.

A kedvezmény progresszíve emelkedik a gyermekek szerint úgy,

a tizedik gyermeknél már eléri a 84 százalékot. E kimutatásban 607 családfo vette igénybe a legnagyobb kedvezményt.

Az ONCSA munkája

A költségvetés szerint a jövő évre ötmillióval emelik

azt az összeget, amit az Országos Nép- és Családvédelmi Alap kap a kincstártól a szegény népreteg segélyezésére.

A valóságban sokkal nagyobb az az összeg, amivel a magyar szociálpolitikának ez a végrehajtó szerve feladatát végzi.

Az idén 80 millió pengőt kamatmentesen kölcsönként osztott ki és ennek az összegnek felét házipénzre fordítottak. 2570 új családi lakóház építését kezdték meg, ezenfelül házhelyeket juttattak. Kiszélik a földhözjuttatást is.

A már korábban tulajdonába vagy kishaszonbérletbe kiosztott házszerelőmunka területhez újabb 10 ezer holdat szereztek meg kiosztás végett. Ebben nincsen benne az az 1527 ót holdon aluli birtok, amelyet a földművelésügyi miniszter juttat sokgyermekes családoknak. Az ONCSA egyéb juttatásokkal is szolgálja a nép szociális fel-emelésének célját. Állatokat, gazdasági felszereléseket, valamint kisipari üzemek létesítésére irányuló felszereléseket juttat megfelelő helyekre és gondja van a gyermekvédelemre is.

vezérigazgatóját a község diszpolgárává választották.

Dr. Wünscher Frigyes a kitüntetésért köszönetet mondott és hangsúlyozta, hogy a falu népével élvezet és boldogság együtt dolgozni. Kifejezte azt a reményt, hogy a közös munka Bótán is szép alkotásokat eredményez. A diszközgyűlésről a szövetkezet elé vonult a falunépe, a szövetkezet falában elhelyezett Gümbs- emléktábla felavatására. Dr. Wünscher Frigyes avatóbeszédében rámutatott arra a szeretetre, amellyel a nagyevű miniszterelnök a falu népe iránt viselkedett. *Borbély-Macskó* Emil főispán és a község képviselője szintén elhelyezte a megemlékező koszorúját az emléktáblán.

Mozgalm a hősi halált halt gazdasági eseldek családjainak segélyezésére. Fejér megye Gazdasági Egyesülete mozgalmat indított, hogy a mostani világháborúban hősi halált halt gazdasági eseldejének hátramaradtjait részére családi házakat építsenek. Az egyesület felhívott minden száz holdon felül gazdát, hogy vegyen részt az akcióban. Kiküldötte a kérdőíveket is annak megállapítására, hogy mennyi a hősi halott gazdasági eseldek száma és így a hátramaradtok részére hány házat kell építeni. Az egyesület elgondolása szerint a **földbirtokosok gazdasági eseldejek létszáma szerint járulnának hozzá a házellátás költségeihez s azt az egyesület pénztárába fizetnék be.** Az egyesület azután a befolyt összegekből anyagot szerez. Az építkezések előreláthatóan a jövő tavasszal megindulnak.

GABONA-OSZTÁLY
Vásárol búzát, rozst, sőt és lakármanypárl, kukoricát, zabot, kölest és hajdínát.

OLAJMAG-OSZTÁLY
Vásárolja az összes olajos magvakat. Szerződéses alapon legnagyobb kedvezményrel szervezi az olajmagvak termelését.

GYAPJU-OSZTÁLY
Az ország gyapju termésének begyűjtését és elosztását végzi és az országos gyapjuvároszerével rendel.

MAG-OSZTÁLY
Lakármanypárl, magvak, hulladékokat, fűmágyakat vásárol és elad, termelési szerződéseket köt.

MAGTERMELESI-OSZTÁLY Édescsillagfűt, fűfajorsók és babok, konyhakerti és virágmagvak szerződéses termeléseivel foglalkozik.

RAKTÁR ÉS SZÁRÍTÓÜZEMI-OSZTÁLY Védőmagtisztlós, gabona, tenyéri és olajmagvak szárítása.

TÖBB MINT 2000 KIRENDELTSÉG, FŐ-ÉS ALBIZOMÁNYOS

Módosították a levágott sertések utáni zsírbeszolgáltatási kötelezettséget

A m. kir. közellátásügyi miniszter 125.600/943. K. M. sz. rendelete értelmében — amely a hivatalos lap október 29-iki számában jelent meg — a levágott sertések utáni zsírbeszolgáltatási kötelezettséget akként módosul, hogy november elsejétől a közfogyasztásra vágott sertések után 6 kg. olvasztott sertészsírt kell nagybani áron beszolgáltatni. A magánfogyasztásra levágott első sertés után 4 kg., minden további sertés után pedig 8 kg. sertészsírt kell nagybani áron beszolgáltatni.

A gazdakönyvvvel rendelkező zsírbeszolgáltatóknak a községi zsírgyűjtő vételi jegyet köteles adni és a zsírmennyiséget a beszolgáltatási köteleesség teljesítésébe — a vételi jegy alapján — be kell számítani.

HÍREK

— A Kormányzó úr hitvese lett a keresztanyja egy dévaványai földműves tizenhatodik gyermekének. Dévaványán Borbíró Sándor földművesnek a felesége, akinek legidősebb fia hosszabb ideig az orosz hadterén küzdött, a közelmultban 16-iki gyermekének adott életet. A derék magyar családnya kérésére most a Kormányzó Úr hitvese vállalta az újszülött leánygyermek keresztanyai tisztjét és egyidejűleg megfelelő összeget küldött a boldog anyának, hogy azon az újszülöttnak ajándékot vásároljon. A keresztelőn a Főméltóság Asszonyt Urbán Gáspár báró főispán felesége fogja képviselni.

Nagyváradot és Csongrádot Jézus Szívének ajánlották fel. Nagyvárad város polgársága vasárnap, október 31-én ajánlotta fel püspöki szentmise keretében a várost Jézus Szívének. A felajánló imát *Haltky* Endre dr. főispán mondta el. — Csongrád városának polgársága ugyancsak ezen a napon, Krisztus Király ünnepe ajánlotta fel a várost Jézus Szívének és a Magyarok Nagyasszonyának.

Életbelépett a téli menetrend. A MAV téli menetrendje november hó elsején életbelépett.

Bakancsakció a mezőgazdasági munkások részére. A kormány a népruházati akcióval párhuzamosan mezőgazdasági bakancsakció szervezött. Ennek során a mezőgazdasági munkások — a rendelkezésre álló készletek keretén belül — jöminőségű, zsíros felsőbőrű, bőrtalpas bakancsokhoz jutnak. Az igényjogosultság megállapítására úgy, mint a népruházati akciónál, a megyei, városi, illetve a községi közellátási bizottságok intézik. A bakancsok forrásait írárt minden bakancs talpába maradóan bepréslétek. A közellátási kormánybiztosok a szétosztást állandóan személyesen fogják ellenőrizni.

Épül a második mintafalu... Bóta község diszpolgárrá választotta dr. Wünscher Frigyes, a Hangya alelnök-vezérigazgatóját

A Bükk-hegység egyik festői völgyében fekszik az 1200 lakosú Bóta község. Lakosai legnagyobb részét földművesek és bányászok. Szorgalmas és türekvő nép lakja a szünnyagyar községet, amelynek népszaporulata az országos átlag kétszeresét meghaladja.

Október 22-én szép ünnepség zajlott le a községben. *Borbély-Macskó* Emil főispán már korábban tárgyalásokat folytatott a Hangya Központ igazgatóságával a község mintafaluvá való fejlesztése céljából. A megbeszélések eredményeként dr. Wünscher Frigyes felsőházi tag, a Hangya alelnök-vezérigazgatója, a Szövetkezeti Központ igazgatóival Bótára érkezett hogy a falu vezetőségével megtárgyalják a községfejlesztés előfeltételeit. A tárgyalások eredményeként elhatározták, hogy

a Hangya szövetkezet keretében tejszövetkezeti csoportot állítanak fel, gyümölcstartáló és gyümölcsfeldolgozó üzemet létesítenek és falkolankelőt szerveznek. A haromfolyásosított fokozása céljából beállítanak egy 19.000-os keltelőgépet, ingyenes tanfolyamot rendeznek és iskolaszövetkezetet állítanak fel. Ezenkívül mintaméhészetet szerveznek, gondoskodnak a házian felfűtéséről, a tavolabbi tervekben pedig szeszüzde, kisebb gabonarakartár, szövetkezeti tanművel, turistaszálló és mozi létesítése is szerepel.

A megbeszéléseket követő délután a községi képviselőtestület diszközgyűlésén dr. Wünscher Frigyes, a Hangya alelnök-

